

Трибулькевич К. Г.

кандидат педагогічних наук, доцент кафедри соціально-гуманітарних дисциплін
НУК, докторант Інституту вищої освіти Національної академії педагогічних
наук України (Україна, Київ), tribulkevich@mail.ru

СТУДЕНТСЬКЕ САМОВРЯДУВАННЯ НА МИКОЛАЇВЩИНІ

Розглянуто роботу органів студентського самоврядування у вищих навчальних закладах Миколаєва: Національному університеті кораблебудування ім. адмірала Макарова, Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського, Чорноморському державному університеті ім. П. Могили та Миколаївському національному аграрному університеті. Здійснено аналіз ефективності функціонування студентського самоврядування.

Ключові слова: студентське самоврядування, демократизація, вищий навчальний заклад.

Постановка проблеми. На етапі впровадження ідей самоврядування в життєдіяльність вищого навчального закладу, організацію дієвої демократичної структури як органа управління студентським життям, великого значення набуває вивчення досвіду роботи студентського самоврядування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблеми виховання студентів на сучасному етапі досліджували Б. М. Андрієвський, І. Д. Бех, А. М. Бойко, В. В. Борисов, Р. Х. Вайноле, В. В. Вербець, І. С. Волощук, П. М. Гусак, М. Б. Євтух, О. І. Жорнова, І. Д. Зверєва, Л. А. Кондацька, А. Ф. Линенко, О. М. Микитюк, О. М. Пехота, О. В. Плахотнік, І. Ф. Прокопенко, В. В. Радул, О. Я. Ростовський, Ю. Д. Руденко, В. К. Сидоренко, С. О. Сисоєва, М. І. Сметанський, Т. І. Сущенко, Г. В. Терещук, Г. В. Троцько, Д. О. Тхоржевський. Значний внесок у впровадження ідей студентського самоврядування, як невід'ємної складової демократизації вищої школи, здійснено Я. Я. Болюбашем, В. І. Даниленком, К. М. Левківським, М. Ф. Степком, В. Д. Шинкаруком.

Метою статті є аналіз діяльності органів студентського самоврядування у вищих навчальних закладах м. Миколаєва.

Виклад основного матеріалу. Розглянемо діяльність органів студентського самоврядування у найбільш великих державних вищих навчальних закладах м. Миколаєва: Національному університеті ім. адмірала Макарова, Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського, Чорноморському державному університеті ім. П. Могили та Миколаївському національному аграрному університеті.

У Національному університеті ім. адмірала Макарова діяльність органів студентського самоврядування спрямована на удосконалення навчально-виховного процесу, а саме: на якість навчання, підвищення рівня духовності і культури, формування активної соціально-життєвої позиції. Студентське самоврядування є важливим фактором розвитку і модернізації суспільства, виявлення потенційних лідерів, вироблення у них навичок управлінської та організаторської роботи з колективом, формування майбутньої еліти нації. Адже опора на ініціативу, активну життєву позицію, ціннісні орієнтації студентства є реальним показником цивілізованості суспільства, утвердження в ньому демократичних начал.

В університеті впроваджено проект «Студентська республіка НУК», суть якого полягає в створенні сучасного студентського центру університету, який об'єднує студентів та надає всі можливості для повноцінного функціонування та розвитку студентського самоврядування Національного університету ім. адмірала Макарова. В університеті працюють Студентський парламент та Профком студентів НУК. Реалізовано проект першого студентського телебачення в Україні – НУК TV, на базі якого планується створення студентського медіа-центру НУК. Для популяризації та розвитку творчих проектів студентів Національного Університету Кораблебудування ім. адмірала Макарова був створений Арт Центр НУК «Лайнер». Центр надає змогу студентам проявити себе у різних напрямках творчості: режисери, керівники

проектів, актори, оператори, танцюристи, вокалісти, спортсмени, ведучі, телеведучі.

В Національному університеті ім. адмірала Макарова надається належна увага трудовому вихованню, – студенти мають можливість стати учасниками трудового загону «Корабел». Кафедри університету організовують круглі столи та дискусійні клуби з актуальних тем, проводяться ігри брейн-ринг та молодіжні конференції. Все це сприяє всебічному розвитку студентства та його науковому, культурному, естетичному, правовому, суспільному та морально-духовному вихованню.

Виховна робота зі студентами координується відділом по роботі зі студентами та центром молодіжної та соціально-культурної роботи університету. Включені до цієї роботи і заступники деканів з виховної роботи та куратори, що планують виховну роботу на основі побажань студентів, власного досвіду та методичних рекомендацій загальнодержавного рівня. Виховна робота кафедри полягає в наступному: формування професійних якостей сучасного спеціаліста як людини, особистості; проведення професійно-орієнтаційної, інформаційно-просвітницької, культурно-виховної роботи серед студентів, розвиток їх творчих та інтелектуальних здібностей, залучення до різноманітної діяльності за інтересами, участі в культурно-освітній, спортивно-оздоровчій та інших видах діяльності. Якщо ж говорити безпосередньо про куратора академічної групи, то його план організаційно-виховної роботи передбачає знайомство куратора зі студентами академічної групи, виявлення їх інтересів, запитів (перший курс), проведення зустрічей зі студентами групи, індивідуальних бесід, зборів групи щодо якісного навчання; ознайомлення з правами і обов'язками студентів.

Впровадження студентського самоврядування у Національному університеті ім. адмірала Макарова є конкретною реалізацією громадянських прав студентів. У студентства формується почуття відповідальності, вміння вирішувати соціальні, економічні та культурно-освітні проблеми. Таким чином, студентське самоврядування є дієвою формою самовиховання.

У Миколаївському національному університеті імені В. О. Сухомлинського функціонує студентська рада та студентський президент.

Вищим органом студентського самоврядування є загально-університетські збори. На них розглядаються організаційні питання (порядок роботи і обов'язки студентської ради, комісій, центрів, президента, віце-президента та заслуховуються звіти виконавчих органів.

Ефективну роботу по факультетах забезпечує діяльність студентського деканату, що обирається в такому ж порядку, як студентський президент та віце-президент. Студентський деканат керує роботою за напрямками: навчально-виробнича; соціально-побутова; просвітницько-наукова; редакційно-інформаційна робота.

Редакційно-інформаційний сектор висвітлює роботу, яка проводиться на факультеті як на своєму стенді, так і у газетах «Педагог», «Новое поколение», «Скиф» тощо.

Огляд роботи студентського самоврядування Миколаївського національного університету імені В. О. Сухомлинського дозволяє зробити висновок: президентсько-парламентський устрій студентського самоврядування в університеті повною мірою надає можливість студентам брати участь у загальноуніверситетському житті через широку мережу самоврядних інституцій та доступності й відкритості студентських зібрань.

Студентське самоврядування Чорноморського державного університету ім. П. Могили та Миколаївського національного аграрного університету представлене роботою студентської колегії, до складу якої входить студентський президент, студентські декани факультетів. Проте у Чорноморському державному університеті ім. П. Могили студентська колегія виконує роль студентського профкому поряд із такими завданнями: «забезпечення і захист прав та інтересів студентів; забезпечення виконання студентами своїх обов'язків; сприяння навчальній, науковій та творчій діяльності студентів; сприяння у створенні необхідних умов для проживання і відпочинку студентів; створення студентських гуртків, товариств, об'єднань, клубів за інтересами, земляцтв тощо; організація співробітництва зі студентами інших вищих навчальних закладів та молодіжними організаціями; сприяння проведенню серед студентів соціологічних досліджень; сприяння працевлаштуванню випускників; участь у

вирішенні питань міжнародного обміну студентами» [4]. Тоді як у Миколаївському національному аграрному університеті профспілковий комітет є окремою структурною ланкою студентського самоврядування.

Студентська колегія Миколаївського національного аграрного університету реалізовує такі програми: «Свій ВНЗ – своїми руками» через трудові загони (ремонт аудиторій, благоустрій територій, закріплених за факультетами); «Продукти поля – на стіл громадського харчування» (забезпечення їдальні, буфетів овочами, що вирощені студентами на полях навчально-дослідного господарства «Сонячне»); «Студентським сім'ям – підтримка й допомога» (виділення окремих кімнат у гуртожитках; надання матеріальної допомоги; вручення цінних подарунків); «Студентський гуртожиток – мій дім» (нагородження перехідними призами студентів, чиї кімнати визначені як кращі в огляді-конкурсі «На кращу кімнату»; проведення конкурсів на кращий дизайн приміщень у гуртожитку. За ініціативи студентської колегії, організовуються благодійні акції «Твори добро» для надання адресної допомоги інвалідам, ветеранам Великої Вітчизняної війни, ветеранам праці, людям похилого віку Міського притулку, студентам-інвалідам університету, учням Привільнянської школи-інтернату та ін. [3].

У названих університетах видають студентські газети «Політичний вісник», «Вагант» (Чорноморський державний університет ім. П. Могили), «Агросвіт» (Миколаївський національний аграрний університет).

Висока громадська активність та можливість вільно обмінюватись думками на сторінках студентської преси та інтернет-сайтах університетів, а також сторінках у соціальних мережах, присвячених проблемним питанням студентського життя, вивченню громадської думки з приводу важливих проблем життя університету, свідчить про демократичні засади життєдіяльності вищих навчальних закладів.

Проведення Міжнародної програми «Студентська республіка» Всеукраїнською молодіжною громадською організацією «Студентська республіка» (zareestrovana Міністерством юстиції України 22

травня 2006 року), «що має на меті сформувати та підготувати молодь до дорослого життя, реалізується від рівня вишу до фінального етапу (в кожному регіоні); розвиток студентського самоврядування та активності; налагодження ефективної співпраці з студентством України і світу» [2], засвідчує високу самоврядну активність миколаївського студентства та якісно високий рівень лідерських умінь студентів миколаївських вищих навчальних закладів. Про що свідчать неодноразові перемоги миколаївських студентів на виборах студентського президента.

Висновки. Аналіз виховної роботи державних вищих навчальних закладів м. Миколаєва дозволяє стверджувати про наявність дієвої структури органів студентського самоврядування та вказує на дотримання демократичних принципів при їх обранні та функціонуванні. Спільним для розглянутих вищих навчальних закладів є наявність колегіального органу управління студентським життям; право і законність; виборність; змінність; гласність; відповідальність; самостійність; ініціативність; активність; чітка організаційна структура і підзвітність колективу; корисність для кожного вихованця, колективу і суспільства.

Список використаних джерел

1. Новини студентського самоврядування [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.mnau.edu.ua/ua/07_02.html
2. Студентська республіка [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://uk.wikipedia.org/wiki/Студентська_республіка
3. Студентське самоврядування [Електронний ресурс] // Режим доступу: http://www.mnau.edu.ua/ua/07_02.html
4. Студенческое самоуправление [Електронний ресурс] // Режим доступу: <http://www.chdu.edu.ua/index.php?page=studsamoryad&hl=rus>

Tribulkevich K. H., Candidate of Sciences (Pedagogy), Associate Professor of the Department of Social and Humanitarian Sciences of NUS, Doctorate of Institute of Higher Education of the National Academy of Pedagogical Sciences of Ukraine (Ukraine, Mykolaiv), tribulkevich@mail.ru

Student government in Mykolaiv

Work of organs of student self-government is considered in higher educational establishments of Mykolaiv: Admiral Makarov National university of shipbuilding, Mykolaiv national university after V. O. Sukhomlynsky, Petro Mohyla Black Sea State University and Mykolaiv national agrarian university. The analysis of efficiency of functioning of student self-government is carried out.

Keywords: *student self-government, democratization, higher educational establishment.*

Трибулькевич К. Г., кандидат педагогических наук, доцент кафедры социально-гуманитарных дисциплин НУК, докторант Института высшего образования Национальной академии педагогических наук Украины tribulkevich@mail.ru

Студенческое самоуправление на Николаевщине

Рассмотрена работа органов студенческого самоуправления в высших учебных заведениях Николаева: Национальном университете кораблестроения им. адмирала Макарова, Николаевском национальном университете имени В. А. Сухомлинского, Черноморском государственном университете им. П. Могилы и Николаевском национальном аграрном университете. Осуществлен анализ эффективности функционирования студенческого самоуправления.

Ключевые слова: *студенческое самоуправление, демократизация, высшее учебное заведение.*